

Bijlage 02. Programma van Eisen
Europese Aanbesteding Ecologische onderzoeken
Aanbestedingsnummer: IA2026.01.02
Datum: 20 oktober 2026

Het voorliggende Programma van Eisen maakt onlosmakelijk deel uit van de aanbestedingsstukken, waaronder de Offerteaanvraag en de Nota's van Inlichtingen. Dit document bevat minimumeisen die de Aanbestedende dienst stelt aan een inschrijving en opdrachtnemer tijdens deze aanbesteding en tijdens de uitvoering van de overeenkomst die voortvloeit uit deze aanbesteding. Deze minimumeisen worden in dit document de 'eisen' genoemd. Door in te schrijven verklaart opdrachtnemer zich integraal akkoord met de gestelde eisen en verklaart opdrachtnemer zich in staat om de opdracht uit te voeren met inachtneming van de gestelde eisen. Het niet voldoen aan de gestelde eisen gedurende de uitvoering van de opdracht kan ertoe leiden dat de overeenkomst wordt ontbonden. Indien uit een inschrijving blijkt dat een opdrachtnemer niet aan de eisen voldoet c.q. kan voldoen wordt de inschrijving terzijde gelegd en komt opdrachtnemer niet in aanmerking voor gunning.

In dit Programma van Eisen wordt verstaan onder:

- Opdrachtgever: de gemeente Almere;
- Opdrachtnemer: de onderneming waarmee de gemeente de overeenkomst sluit;
- inventarisatiegebied: een geografisch afgebakend deel van Almere waarin de jaarlijkse gebiedsinventarisatie wordt uitgevoerd;
- veldseizoen: de periode waarin ecologisch veldonderzoek overeenkomstig de voorgeschreven methodieken en onderzoeksperioden kan worden uitgevoerd;
- onderzoeksjaar: het kalenderjaar waarin een inventarisatiegebied wordt onderzocht.

1. Te inventariseren soorten

De periodieke gebiedsinventarisatie heeft ten minste betrekking op de onderstaande soorten. Wanneer tijdens het onderzoek andere wettelijk beschermde soorten worden aangetroffen, worden deze eveneens geregistreerd, met uitzondering van de soorten die in paragraaf 1.4 buiten de scope zijn geplaatst.

Vogels

- Boerenwaluw
- Boomvalk
- Bosuil
- Buizerd
- Gierzwaluw
- Grote gele kwikstaart
- Havik
- Huismus
- Kerkuil
- Oehoe
- Ooievaar
- Raaf
- Ransuil
- Rode wouw
- Roek
- Slechtvalk
- Sperwer
- Steenuil
- Torenavalk
- Wespendif
- Zeearend
- Zwarte wouw
- Blauwe reiger
- Draaihal
- Groene specht
- Grote bonte specht
- Huiswaluw
- IJsvogel
- Kleine bonte specht
- Middelste bonte specht
- Oeverwaluw
- Spreeuw
- Tapuit
- Zwarte specht
- Alle overige vogelsoorten met in Flevoland jaarrond-beschermde nestplaatsen conform <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/2026/07/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>.

Vleermuizen en overige zoogdieren

- Bever
- Boomarter
- Bunzing

- Das
- Gewone dwergvleermuis
- Gewone grootoorvleermuis
- Laatvlieger
- Meervleermuis
- Otter
- Rosse vleermuis
- Ruige dwergvleermuis
- Steenmarter
- Tweekleurige vleermuis
- Watervleermuis
- Wezel
- Alle overige in Flevoland beschermde zoogdiersoorten conform <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/2026/07/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf> , met uitzondering van in Flevoland vrijgestelde soorten.

Insecten

- Gevlekte witsnuitlibel
- Grote vos
- Grote weerschijnvlinder
- Oostelijke witsnuitlibel
- Sierlijke witsnuitlibel
- Teunisbloempijlstaart
- Alle overige in Flevoland beschermde insectensoorten conform <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/2026/07/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>.

Amfibieën en reptielen

- Ringslang
- Rugstreeppad
- Alle overige in Flevoland beschermde soorten reptielen en amfibieën conform <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/2026/07/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>, met uitzondering van in Flevoland vrijgestelde soorten.

Planten

- Bergnachtorchis
- Dreps
- Gevlekt zonneroosje
- Glad biggenkruid
- Groenknolorchis
- Grote bosaardbei
- Kartuizer anjer
- Kluwenklokje
- Knolspirea
- Muurbloem
- Stijve wolfsmelk
- Wilde ridderspoor

- Alle overige in Flevoland beschermde plantensoorten conform <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/2026/07/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>.

Vissen, kreeftachtigen en beschermde mos- en korstmossoorten

Indien tijdens de uitvoering beschermde soorten buiten de genoemde soortgroepen worden aangetroffen worden deze eveneens geregistreerd.

2. Inventarisatiegebieden en jaarlijkse onderzoekscyclus

2.1 Inventarisatiegebieden

Voor de uitvoering van de gebiedsgerichte inventarisaties is Almere verdeeld in de volgende inventarisatiegebieden:

1. Almere Haven-Poort;
2. Almere Buiten-Hout-Oosterwold;
3. Almere Stad.

De exacte begrenzing van ieder inventarisatiegebied is opgenomen in de bij dit Programma van Eisen behorende kaarten en zijn als bijlage bij de offerteaanvraag toegevoegd.

Ook gebieden en wijken die gedurende de looptijd worden ontwikkeld, kunnen onderdeel worden van het betreffende inventarisatiegebied.

Onder een dekkende inventarisatie wordt verstaan dat ten minste elk kilometerhok waarin zich gronden bevinden die binnen de scope van de opdracht vallen, wordt bezocht.

2.2 Jaarlijkse onderzoekscyclus

Ieder onderzoeksjaar wordt in beginsel één inventarisatiegebied onderzocht. Hierdoor wordt gedurende een periode van drie jaar één volledige inventarisatiecyclus uitgevoerd.

Opdrachtgever bepaalt voorafgaand aan ieder onderzoeksjaar welk inventarisatiegebied wordt onderzocht. Opdrachtgever en Opdrachtnemer stemmen de exacte scope en planning tijdig vóór aanvang van het veldseizoen af.

Opdrachtnemer voert de inventarisaties gedurende de verschillende onderzoeksjaren zoveel mogelijk volgens een consistente methodiek uit. Hierdoor blijven de resultaten van opeenvolgende inventarisaties onderling vergelijkbaar.

Wijzigingen in gebiedsbegrenzing, onderzoeksinspanning of onderzoeksmethodiek worden vooraf met Opdrachtgever afgestemd en navolgbaar vastgelegd.

3. Algemene eisen aan de gebiedsinventarisatie

Onderzoeksplan

3.1

Opdrachtnemer stelt voorafgaand aan ieder onderzoeksjaar een onderzoeksplan op en legt dit ter acceptatie voor aan Opdrachtgever.

3.2

Het onderzoeksplan bevat ten minste het te onderzoeken gebied, de te onderzoeken soorten en soortgroepen, de toe te passen onderzoeksmethoden, de planning van de onderzoeksronde en de inzet van ecologen.

3.3

Opdrachtnemer start niet met het veldonderzoek voordat Opdrachtgever het onderzoeksplan heeft geaccepteerd.

Onderzoeksmethodiek

3.4

Opdrachtnemer voert het onderzoek uit volgens de in dit Programma van Eisen genoemde methoden en protocollen.

3.5

Wanneer voor een soort of soortgroep geen gebiedsgerichte onderzoeksmethode beschikbaar is, stelt Opdrachtnemer een passende en ecologisch onderbouwde methodiek voor. Deze methodiek behoeft voorafgaande acceptatie van Opdrachtgever.

3.6

Afwijking van een voorgeschreven onderzoeksmethode is uitsluitend toegestaan na voorafgaande schriftelijke instemming van Opdrachtgever. Opdrachtnemer onderbouwt de reden, gevolgen en eventuele compenserende onderzoeksinspanning.

3.7

Wanneer gedurende de looptijd een onderzoeksprotocol wordt gewijzigd, beoordelen Opdrachtgever en Opdrachtnemer gezamenlijk of en vanaf welk moment de nieuwe versie wordt toegepast.

Uitvoering veldonderzoek

3.8

De veldinventarisaties worden uitgevoerd of inhoudelijk aangestuurd door ecologen met aantoonbare ervaring met de betreffende soortgroep en minimaal drie jaar relevante werkervaring in soortgericht ecologisch onderzoek.

3.9

Opdrachtnemer zorgt gedurende het veldseizoen voor voldoende capaciteit en vervanging bij uitval, zodat de voorgeschreven onderzoeksperioden worden gehaald.

3.10

Veldbezoeken vinden plaats binnen de voorgeschreven onderzoeksperioden en onder de voor de betreffende soort geschikte weers- en terreinomstandigheden.

3.11

Opdrachtnemer registreert per veldbezoek ten minste:

- datum en begin- en eindtijd;
- namen van de onderzoekers;
- onderzoeksgebied en afgelegde route;
- weersomstandigheden;
- toegepaste onderzoeksmethode en apparatuur;
- onderzochte soorten en functies;
- relevante bijzonderheden, beperkingen en afwijkingen.

3.12

Opdrachtnemer raadpleegt voorafgaand aan het veldonderzoek de voor het onderzoeksgebied relevante en beschikbare natuurgegevens, waaronder de gegevens uit de NDFF en eerdere gemeentelijke inventarisaties.

3.13

Opdrachtnemer registreert alle relevante waarnemingen die tijdens het veldonderzoek worden gedaan, ook wanneer een waargenomen beschermde soort niet vooraf in de soortenlijst was opgenomen.

Signalering tijdens het veldseizoen

3.14

Opdrachtnemer informeert Opdrachtgever zo spoedig mogelijk over bijzondere vondsten, mogelijke overtredingen of andere ecologische risico's die gevolgen kunnen hebben voor gemeentelijke

werkzaamheden of projecten. Bij urgente situaties gebeurt dit uiterlijk binnen één werkdag, inclusief een eerste advies over eventueel te nemen maatregelen.

4. Onderzoeksmethodiek per soortgroep

Vogels met jaarrond beschermde nestplaatsen

Waar in dit hoofdstuk wordt gesproken over minimaal één waarneming per kilometerhok, betreft dit het minimale registratieniveau. De noodzakelijke onderzoeksinspanning wordt bepaald door de voorgeschreven onderzoeksmethode.

4.1

Dagactieve vogelsoorten met in Flevoland jaarrond beschermde nestplaatsen worden geïnventariseerd volgens de BMP-systematiek van Sovon.

4.2

Het aantal bezoeken, de onderzoeksperioden en de datumgrenzen worden afgestemd op de betreffende vogelsoorten en de geldende onderzoeksmethodiek.

4.3

Opdrachtnemer brengt de aanwezigheid en, voor zover mogelijk, de exacte locatie van jaarrond beschermde nestplaatsen in kaart. Daarnaast worden relevante territoriale en nestindicerende waarnemingen geregistreerd.

4.4

De wespandief wordt onderzocht door gedurende de daarvoor geschikte periode te posten op een hoog en geschikt waarnemingspunt. Daarbij worden invliegrichtingen en potentiële nestlocaties op kaart vastgelegd.

Het onderzoek vindt, voor zover deze terreinen binnen het betreffende inventarisatiegebied vallen, in ieder geval plaats in:

- het Beginbos;
- het Vroege Vogelbos;
- het Pampushout;
- de bossen rondom de Noorderplassen.

4.5

Nachtactieve vogelsoorten met jaarrond beschermde nestplaatsen worden door middel van nachtbezoeken binnen de voor de betreffende soorten geldende datumgrenzen geïnventariseerd.

4.6

Nachtelijk vogelonderzoek mag worden gecombineerd met vleermuisonderzoek, mits dit niet ten koste gaat van de voorgeschreven onderzoeksinspanning, aandacht en kwaliteit van een van beide onderzoeken.

Vleermuizen

4.7

Vleermuizen worden gebiedsgericht geïnventariseerd volgens de Richtlijn Vleermuisonderzoek Grote Gebieden.

4.8

De gebiedsgerichte inventarisatie wordt in beginsel per fiets uitgevoerd met behulp van een geschikte batdetector. Waar dit voor betrouwbare waarneming of lokalisering noodzakelijk is, wordt tevens een warmtebeeldcamera gebruikt.

4.9

Tijdens het onderzoek worden de aanwezige vleermuissoorten, vliegroutes, belangrijke foerageergebieden en verblijfplaatsen geregistreerd.

4.10

Gemeentelijk vastgoed binnen het inventarisatiegebied wordt dekkend geïnventariseerd volgens het Vleermuisprotocol 2021, geactualiseerd in 2025.

4.11

Voor de overige delen van het inventarisatiegebied geldt de voorgeschreven gebiedsgerichte onderzoeksdekking. Waar een soort wordt vastgesteld, wordt deze ten minste eenmaal per betreffende kilometerhok geregistreerd.

Beschermde insecten

Teunisbloempijlstaart

4.12

Potentieel geschikte terreinen met waardplanten van de teunisbloempijlstaart worden in de periode juni tot en met september steekproefsgewijs onderzocht op de aanwezigheid van rupsen.

4.13

Waar de soort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd. Waarnemingen van beschermde soorten worden voorzien van een onderbouwing die voldoende is voor externe toetsing, waaronder foto-, geluids- of veldnotatiebewijs indien redelijkerwijs mogelijk.

Grote vos en grote weerschijnvlinder

4.14

Potentieel geschikte terreindelen voor de grote vos en de grote weerschijnvlinder worden gedurende de vliegtijd van de betreffende soort bezocht.

4.15

Waargenomen volwassen exemplaren worden met hun exacte locatie op kaart geregistreerd. Waar een soort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd. Waarnemingen van beschermde soorten worden voorzien van een onderbouwing die voldoende is voor externe toetsing, waaronder foto-, geluids- of veldnotatiebewijs indien redelijkerwijs mogelijk.

Overige beschermde insecten

4.16

Voor beschermde insectensoorten die wel in de soortenlijst zijn opgenomen maar waarvoor geen afzonderlijke methodiek is beschreven, past Opdrachtnemer hiervoor een passende en ecologisch onderbouwde onderzoeksmethode toe.

Grondgebonden zoogdieren

Marterachtigen

4.17

Bunzing, wezel, boommarter en steenmarter worden onderzocht door cameravallen te plaatsen op potentieel geschikte locaties.

4.18

De cameravallen worden geplaatst overeenkomstig het Kennisdocument Kleine Marterachtigen van BIJ12 en het NEM Verspreidingsonderzoek Marters.

4.19

Voor bunzing en wezel wordt tevens een kaart aangeleverd waarop potentieel geschikte biotopen voor deze soorten zijn weergegeven.

Otter

4.20

Otters worden geïnventariseerd door geschikte locaties, waaronder bruggen en oevers, te onderzoeken op spraints en andere aanwezigheidssporen.

4.21

Waar de soort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd. Waarnemingen van beschermde soorten worden voorzien van een onderbouwing die voldoende is voor externe toetsing, waaronder foto-, geluids- of veldnotatiebewijs indien redelijkerwijs mogelijk.

Bever

4.22

Bevers worden geïnventariseerd door vraatsporen, wissels, holen, burchten en andere aanwezigheidssporen in kaart te brengen.

4.23

Waar de soort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd. Waarnemingen van beschermde soorten worden voorzien van een onderbouwing die voldoende is voor externe toetsing, waaronder foto-, geluids- of veldnotatiebewijs indien redelijkerwijs mogelijk.

Overige beschermde zoogdieren

4.24

Voor beschermde zoogdiersoorten die wel in de soortenlijst zijn opgenomen maar waarvoor geen afzonderlijke methodiek is beschreven, past Opdrachtnemer hiervoor een passende en ecologisch onderbouwde onderzoeksmethode toe.

Beschermde planten

4.25

Beschermde planten worden gedurende de voor determinatie geschikte bloeiperiode onderzocht op locaties met potentieel geschikt biotoop.

4.26

Opdrachtnemer gebruikt bekende waarnemingen uit de NDFF en eerdere inventarisaties om potentieel geschikte terreindelen te bepalen. Dit beperkt niet de verplichting om ook andere potentieel geschikte locaties binnen het inventarisatiegebied te onderzoeken.

4.27

Waar een beschermde plantensoort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd. Waarnemingen van beschermde soorten worden voorzien van een onderbouwing die voldoende is voor externe toetsing, waaronder foto-, geluids- of veldnotatiebewijs indien redelijkerwijs mogelijk.

Amfibieën en reptielen

Rugstreeppad

4.28

Rugstreeppadden worden in de periode april tot en met augustus geïnventariseerd volgens het Kennisdocument Rugstreeppad van BIJ12.

4.29

Het onderzoek richt zich ten minste op:

- kooractiviteit;
- eiskoeren;
- larven;

- volwassen exemplaren;
- juveniele exemplaren.

4.30

Onderzoek naar kooractiviteit vindt in de avond- en nachturen plaats onder voor de soort geschikte weersomstandigheden.

4.31

Waar de soort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd. Waarnemingen van beschermde soorten worden voorzien van een onderbouwing die voldoende is voor externe toetsing, waaronder foto-, geluids- of veldnotatiebewijs indien redelijkerwijs mogelijk.

Ringslang

4.32

Ringslangen worden in de periode april tot en met september op potentieel geschikte locaties geïnventariseerd volgens het Soorteninventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureau's.

4.33

Het onderzoek richt zich op zonnende exemplaren en andere zichtwaarnemingen.

4.34

Waar de soort aanwezig is, wordt ten minste één gevalideerde waarneming per betreffende kilometerhok vastgelegd.

Mochten er nog andere beschermde soorten worden aangetroffen wil Opdrachtgever dit graag weten. (zie <https://www.natuurinclusief.nl/wp-content/uploads/2026/07/Lijst-beschermde-soorten-Ow-NatuurInclusief.pdf>)

Afwijkingen en herstelonderzoek

4.35

Wanneer een onderzoek niet volgens de afgesproken methodiek kan worden uitgevoerd, meldt Opdrachtnemer dit tijdig aan Opdrachtgever. Indien dit aan Opdrachtnemer is toe te rekenen, wordt het onderzoek waar mogelijk zonder aanvullende kosten hersteld.

5. Rapportage en gegevenslevering

5.1

Opdrachtnemer levert de rapportage eerst in concept aan. Opdrachtgever krijgt de gelegenheid hierop te reageren voordat de rapportage definitief wordt gemaakt. De oplevering van de conceptrapportage is binnen drie maanden na afronding van het veldseizoen. De definitieve rapportage is binnen één maand na ontvangst van de opmerkingen van opdrachtgever.

5.2

De rapportage bevat ten minste:

- een beschrijving van de toegepaste onderzoeksmethode;
- een beschrijving van het geïnventariseerde gebied;
- de resultaten van de inventarisatie;
- een vergelijking met eerdere inventarisaties in het betreffende inventarisatiegebied;
- eventuele adviezen over de aangetroffen beschermde soorten;
- relevante kaarten met de onderzoeksresultaten.

5.3

De onderzoeksresultaten worden uiterlijk één jaar na uitvoering van het veldwerk geregistreerd in de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF).

5.4

De onderzoeksresultaten worden tevens digitaal aan Opdrachtgever aangeleverd als GIS-shapefile of als Excelbestand met x- en y-coördinaten per waarneming.

5.5

Alle verzamelde gegevens, GIS-bestanden, kaarten foto's en rapportages worden eigendom van de opdrachtgever en mogen door opdrachtgever onbeperkt worden gebruikt voor beheer, beleid, vergunningverlening en monitoring.

6. Contactpersoon

6.1

Opdrachtnemer wijst voor de uitvoering van de overeenkomst één vaste contactpersoon aan.

6.2

De contactpersoon is gedurende het veldseizoen telefonisch en per e-mail bereikbaar. Bij afwezigheid zorgt Opdrachtnemer voor passende vervanging.

7. Vertrouwelijkheid soortgegevens

7.1

Onderzoeksresultaten en waarnemingen met exacte locaties van beschermde of bedreigde soorten worden niet zonder toestemming van Opdrachtgever openbaar gepubliceerd.

7.2

Indien waarnemingen op openbare platforms, zoals Waarneming.nl, worden geregistreerd, worden gevoelige locaties waar nodig vervaagd.

7.3

Externe communicatie over de onderzoeksresultaten bevat geen exacte locaties van beschermde of bedreigde soorten, tenzij Opdrachtgever hiervoor vooraf toestemming heeft gegeven.